

Mislukt grondbroedsel van Buizerd *Buteo buteo* bij Aldeboarn (Friesland)

Jaring Roosma, Romke Kleefstra en Yde van der Heide

Op donderdag 13 april 2000 ontdekte Yde van der Heide tijdens een weidevogelinventarisatie ten behoeve van het Weidevogelmeetnet Friesland (WMF) in Veenpolder de Deelen, ten zuidwesten van Aldeboarn, een Buizerd die opvlood van een dam in een verbindingssloot van de Nieuwe Wetering. Tot zijn grote verbazing vond hij even later nabij de dam een nest op de grond met drie buizerdeieren (zie pagina 98 voor overzichtsfoto).

De Nieuwe Wetering is een 4 à 5 meter brede ontginningvaart die ten zuiden van kampeerboerderij 'Grupstal' in oost-west richting loopt. De verbindingssloot is c. 1.5 meter breed, loopt in noord-zuid richting en mondt in het noorden ter hoogte van de 'Grupstal' in de Nieuwe Wetering uit. Ten behoeve van de ontsluiting van aangrenzende percelen weiland voor landbouwverkeer is hier een dam met een duiker aangebracht. In zuidelijke richting mondt de verbindingssloot uit in het Binnen Kanaal.

Het nest was gebouwd even buiten de dam op ongeveer 1 meter van de oostelijke slootkant van de verbindingssloot, in de beschutting van jonge opslag van Waterwilg van c. 2.5 meter hoog en 4 meter breed. Het nest bestond in feite uit een kuiltje in de bodem. Het was slordig opgebouwd uit kleine flarden afgestorven gras met wortel en aarde, waarvan even verderop langs de slootkant grotere hoeveelheden voorradig waren. Rond de nestkom lagen enkele ogenschijnlijk willekeurig neergelegde takjes, afkomstig van Els en Wilg, van maximaal 30 centimeter lengte. Het nest bevond zich onder een schrikdraadafstering die langs de oostoever van de verbindingssloot loopt.

Op maandag 17 april 2000 bezocht Yde, ditmaal in gezelschap van Romke Kleefstra en Jaring Roosma, het nest opnieuw, met de bedoeling aanvullende gegevens te verzamelen en foto's te maken. Bij aankomst bij het nest waren geen vogels aanwezig en de drie eieren waren koud. Aan de onderzijde van de eieren waren vale, ronde vlekken zichtbaar, waarschijnlijk vochtvlekken, ontstaan doordat de eieren reeds enkele dagen niet gedraaid waren. In de directe omgeving van het nest werden twee braakballen, de schedel van een Haas en een hand- en armpen van een Spreeuw gevonden. Verder werden de lengte en breedte van de eieren gemeten: Ei 1: 55.7 x 46.3 mm (normaal gepigmenteerd), Ei 2: 56.3 x 46.1 mm (idem) en Ei 3: 57.5 x 46.4 mm (zonder pigment). Tijdens het meten van Ei 3 bleek dat op de stompe kant van het ei een gaatje ter grootte van een speldenprik in de schaal zat.

Na het bezoek van 17 april hebben zowel Yde van der Heide als Romke Kleefstra een aantal malen tevergeefs de omgeving van het nest afgespeurd naar activiteiten van het betreffende buizerdpaar. Wij gaan er daarom vanuit dat het nest reeds op 17 april was verlaten.

Romke en Jan Kleefstra monitoren sinds 1996 de roofvogels en hun broedsucces in de polders rondom Aldeboarn. Het buizerdpaar van het grondnest was hun bekend. In 1997 en 1998 broedde dit paar op een landelijk erf van het huis van een negentigjarige vrouw tussen Aldeboarn en Akkrum, waar het in een zwarte els op c. 7 m hoogte resp. 2 en 3 jongen grootbracht. Deze locatie ligt 900 m ten noordwesten van het grondnest. Dit lokale paar schoof in 1999 op naar een ruilverkavelingsbos (1 ha) aan de Van Sminiawei, 600 m ten westen van het grondnest. Er werd in het jonge essenbosje zeker één jong grootgebracht. In het vroege voorjaar van 2000 was dit nest bezet door een Ransuil (Jorn Akkerman), mogelijk de reden dat het paar uitweek naar de dam aan de Nieuwe Wetering. Vanaf begin mei 2000 alarmeerde het buizerdpaar weer bij het ruilverkavelingsbosje. De jonge Ransuilen waren inmiddels uitgevlogen.

Het betreffende landschap is een open weidegebied op zeeklei. Afgezien van erfbeplanting is het aantal mogelijkheden om in een bosje of houtwal te broeden zeer klein (maar niet nihil). In dat opzicht vertoont ons grondnest veel gelijkenis met het geval dat Jan van der Sluis vorig jaar vaststelde ter hoogte van Hommerts (De Takkeling 7: 209-211).

Foto. Buizerdnest op onkarakteristieke plaats in karakteristiek Fries landschap, 17 april 2000 (Yde van der Heide). *Atypical nest of Common Buzzard in typical Frisian landscape, 17 April 2000.*

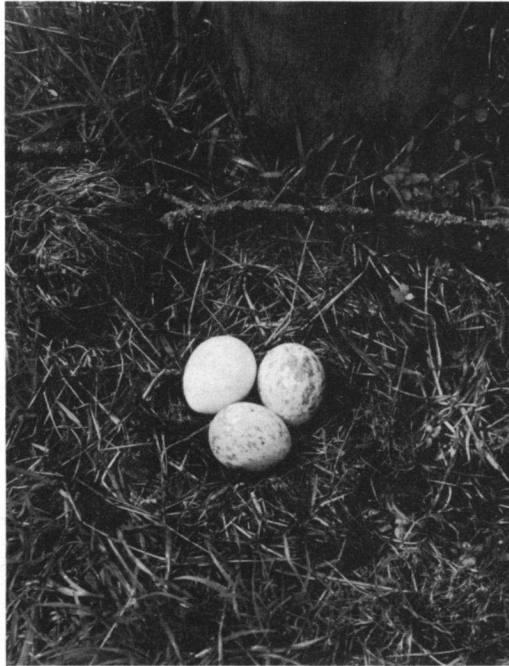

Foto. Voltallig 3-legsel van Buizerd op de grond nabij Aldeboarn, Friesland, 17 april 2000 (Yde van der Heide). *Completed clutch of Common Buzzard on ground-nest in central Frisia, 17 April 2000.*

Summary: Ground nest of Common Buzzard *Buteo buteo* in Friesland not successful

On 13 April 2000, a ground nest with three incubated eggs of a Common Buzzard was found in the open grasslands on clay in central Frisia. This pair had been tree-nesting in a garden in 1997 and 1998 (raising 2 and 3 nestlings respectively) 900 m away from the ground-nest (nest taken over by another pair in 1999), then shifted to a tree-nest in a woodlot of 1 ha in 1999 (raising ≥ 1 young). This nest was occupied by a Long-eared Owl in 2000. Alternative nesting sites in this open grassland region are very scarce, possibly the reason to build a nest on the ground near low willow scrub. The nest was deserted by 17 April. Another case of ground-nesting in open farmland in the same province was recorded in 1999 (De Takkeling 7: 209-211).

Adressen:

JR, Bakkerskamp 2, 8423 SB Makkinga (E-mail: jroosma@hetnet.nl)

RK, Sinnebuorren 34, 8491 EH Akkrum (0566-652881, E-mail: craneland@wx.nl)

YvdH, Singel 14, 9114 RN Driesum (0511-424761).